

WSPÓŁCZESNE PROBLEMY EKOLOGICZNE ŚWIATA

WYBRANE ZAGADNIENIA

pod redakcją naukową Anny Garczewskiej

Toruń 2017

Niniejsza publikacja jest efektem projektu badawczego „Współczesne problemy ekologiczne świata” zrealizowanego w Kolegium Jagiellońskim - Toruńskiej Szkole Wyższej w 2017 roku, którego kierownikiem była dr Anna Garczewska.

Recenzent:

dr hab. Arkadiusz Czwołek

ISBN: 978-83-941877-7-4

Wydawca:

Kolegium Jagiellońskie - Toruńska Szkoła Wyższa
ul. Prosta 4
87-100 Toruń

Objętość: 10 arkuszy wydawniczych

© Copyright by Editor and Authors

DTP

Anna Garczewska

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
CZĘŚĆ I WYBRANE PROBLEMY WSPÓŁCZESNEJ EKOLOGII.....	5
Dagna Czerwonka, Edukacja ekologiczna (środowiskowa) w kształceniu zintegrowanym	7
Krzysztof Garczewski, <i>Energiewende</i> w polityce ekologicznej i energetycznej Republiki Federalnej Niemiec – zarys problematyki	21
Magdalena Nowak-Paralusz, Zielona polityka. Pomiedzy ideologią a praktyką polityczną.....	36
Adam Paweł Olechowski, Wpływ konfliktów zbrojnych na stan bezpieczeństwa ekologicznego.....	50
Magdalena Redo, Jarosław Redo, Uwarunkowania strategiczne i prawne oraz stopień realizacji celów Strategii Europa 2020 w obszarze ochrony środowiska	67
Wojciech Jerzy Skotnicki, Filozoficzny wymiar ekologii	107
Adam Strzelecki, Finansowe aspekty ochrony środowiska naturalnego w Polsce	128
CZĘŚĆ II.....	164
ANKIETY	164
Magdalena Redo, Analiza statystyczna wyników badania ankietowego pt. Współczesne problemy ekologiczne świata.....	166
Anna Garczewska, Krzysztof Garczewski, Aldona Jurewicz, Jarosław Redo, Magdalena Redo, Agata Skorek, Adam Świętoń, Wnioski z analizy wiedzy i postaw ekologicznych studentów na podstawie wyników badania „Współczesne problemy ekologiczne świata”	199
ANEKS.....	224

WSTĘP

Niniejsza publikacja jest efektem projektu badawczego „Współczesne problemy ekologiczne świata” zrealizowanego w Kolegium Jagiellońskim - Toruńskiej Szkole Wyższej (KJ-TSW) w 2017 roku, którego kierownikiem była dr Anna Garczewska, dyrektor Centrum Badań Naukowych KJ-TSW. W ramach projektu stworzony został 40-osobowy interdyscyplinarny zespół badawczy, który dokonał analizy istotnych zagadnień prawnych, politycznych, ekonomicznych i edukacyjnych dotyczących ekologii w Polsce i na świecie oraz przeprowadził badania ankietowe wśród studentów polskich uczelni na temat ich świadomości ekologicznej. Rezultaty szczegółowych badań 6 naukowców zostały zawarte w pierwszej części niniejszej publikacji, a wyniki ankiet przeprowadzonych wśród 2696 studentów, w drugiej.

Stan prawny na dzień 15 lipca 2017 roku.

CZEŚĆ II

ANKIETY

W ramach projektu „Współczesne problemy ekologiczne świata” wśród studentów polskich uczelni przeprowadzono badania ankietowe na temat ich świadomości ekologicznej. Badanie objęło 2624 studentów⁵¹ z 18 polskich uczelni⁵² studiujących na 22 kierunkach⁵³ w 16 miastach⁵⁴ i w 6 województwach⁵⁵. Zebrane dane zostały opracowane przez dr Magdalenę Redo – wyniki znajdują się w rozdziale pierwszym tej części publikacji. Na ich podstawie 7-osobowy zespół badawczy dokonał analizy wiedzy i postaw ekologicznych studentów, a wnioski zostały zawarte w rozdziale drugim tej części publikacji. Formularz ankiety został umieszczony w aneksie niniejszej książki.

---

⁵¹ Badanie objęło łącznie 2696 studentów, z tego uzyskano 2624 prawidłowo wypełnionych formularzy będących podstawą analiz.

⁵² Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztoro w Pułtusku, Kolegium Jagiellońskie - Toruńska Szkoła Wyższa, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Wyższa Szkoła Bankowa w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu, Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Warszawie, Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki.

⁵³ Administracja, administracyjno-ekonomiczny, bezpieczeństwo i higiena pracy, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, dietetyka, ekonomia, finanse i rachunkowość, historia, informatyka, kosmetologia, kryminologia, pedagogika, pielęgniarstwo, politologia, prawo, prawo w biznesie, psychologia w biznesie, ratownictwo medyczne, socjologia, stosunki międzynarodowe, zarządzanie.

⁵⁴ Bydgoszcz, Gdynia, Ilawa, Lublin, Olsztyn, Piła, Piotrków Trybunalski, Płock, Pułtusk, Radom, Starogard Gdański, Szczecin, Toruń, Warszawa, Włocławek, Wyszaków.

⁵⁵ Kujawsko-pomorskie, łódzkie, mazowieckie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie.

Magdalena Redo *

Analiza statystyczna wyników badania ankietowego pt. Współczesne problemy ekologiczne świata

Niniejsza analiza statystyczna wyników badania ankietowego została wykonana za pomocą stworzonego przez autorkę w arkuszu kalkulacyjnym Excel własnego narzędzia do gromadzenia, porządkowania, klasyfikowania i podsumowywania wyników badania ankietowego przeprowadzonego na grupie 2696 studentów. Pozwoliło ono na opracowanie zebranego materiału statystycznego i jego kontrolę, a następnie prezentację danych w formie kołowych i słupkowych wykresów statystycznych oraz tablic statystycznych o charakterze wynikowym zaprezentowanych w niniejszej publikacji. Stanowią one syntetyczne podsumowanie opracowanego materiału statystycznego w postaci rozbudowanych roboczych tablic statystycznych (niezałączonych w publikacji z racji rozmiarów), które były podstawą do zbudowania tablic wynikowych, opracowania wykresów i poszerzenia wnioskowania.

1. Charakterystyka grupy docelowej

Ankieta została przeprowadzona w dniach 1.02.2017-30.04.2017 na grupie 2696 studentów. W wyniku badania uzyskano 2624 kompletnie wypełnione kwestionariusze (97,33% ogółu przeprowadzonych ankiet), które następnie poddano analizie, a wyniki zaprezentowano poniżej.

Respondentami w badaniu byli studenci różnych wydziałów i kierunków studiów z 18 szkół wyższych, których dokładną strukturę przedstawia tabela 1.

---

* Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

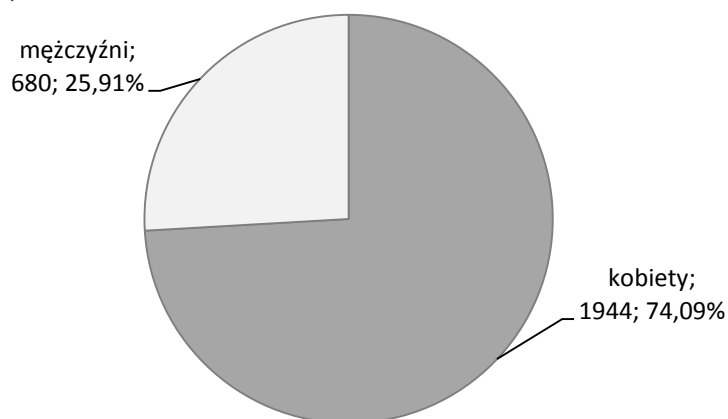
Tab. 1. Struktura respondentów

	nazwa uczelni	wydział	miasto	tryb	kierunek	liczba studentów	odsetek studentów
1	Kolegium Jagiellońskie - Toruńska Szkoła Wyższa	Wydział Nauk Społecznych	Toruń, Gdynia, Starogard Gdański	N	administracja, pedagogika, administracyjno-ekonomiczny, bezpieczeństwo narodowe	355	13,53 %
2	Wyższa Szkoła Bankowa w Bydgoszczy	Wydział Finansów i Zarządzania	Bydgoszcz	N	finanse i rachunkowość, zarządzanie	317	12,08 %
3	Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu	Wydział Finansów i Zarządzania	Toruń	N	finanse i rachunkowość, zarządzanie, psychologia w biznesie, prawo w biznesie	300	11,43 %
4	Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku	Administracja	Płock, Iława, Wyszaków	N	administracja	286	10,90 %
5	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Wydział Prawa i Administracji	Olsztyn	S	prawo	273	10,40 %
6	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Warszawie	Wydział Nauk Medycznych, Wydział Nauk Społecznych	Warszawa	S/ N	dietetyka, kosmetologia, administracja	166	6,33%
7	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku	Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych	Płock	S	bezpieczeństwo wewnętrzne, pedagogika	153	5,83%
8	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych, Wydział Prawa i Administracji, Wydział Nauk Pedagogicznych		S/ N	stosunki międzynarodowe prawo, pedagogika	145	5,53%
9	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	Wydział Administracji i Nauk Społecznych, Wydział Humanistyczny, Wydział Mate-	Bydgoszcz	S/ N	pedagogika, ekonomia, administracja, bezpieczeństwo i higiena pracy	125	4,76%

		matyki, Fizyki i Techniki					
10	Uniwersytet Szczeciński	Wydział Prawa i Administracji	Szczecin	S	prawo	119	4,54%
11	Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu	Wydział Studiów Strategicznych i Technicznych	Radom	S	informatyka, kryminologia, zarządzanie, bezpieczeństwo wewnętrzne, stosunki międzynarodowe	91	3,47%
12	Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego	Wydział Zdrowia i Nauk Społecznych	Piotrków Trybunalski	S/N	ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo	64	2,44%
13	Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora	Wydział Nauk Politycznych, Wydział Historyczny	Pultusk	N	politologia, historia	86	3,28%
14	Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie	Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych	Lublin	S	stosunki międzynarodowe	36	1,37%
15	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy	Wydział Gospodarki i Techniki	Piła	N	zarządzanie	35	1,33%
16	Uniwersytet Warszawski	Wydział Filozofii i Socjologii	Warszawa	S	socjologia	31	1,18%
17	Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki		Warszawa	N	stosunki międzynarodowe	28	1,07%
18	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku	Instytut Humanistyczny	Włocławek	S	pedagogika	14	0,53%
						2624	100%

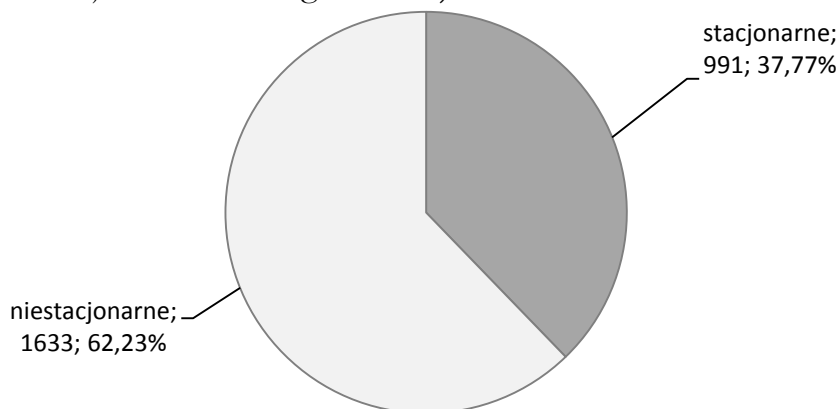
Wśród respondentów dominowały kobiety (1994 osoby). Stanowiły one 74,09% ogółu grupy poddanej analizie – por. rys. 1.

Rys. 1. Struktura respondentów według płci (liczba studentów danej płci oraz jako odsetek ogółu w %)

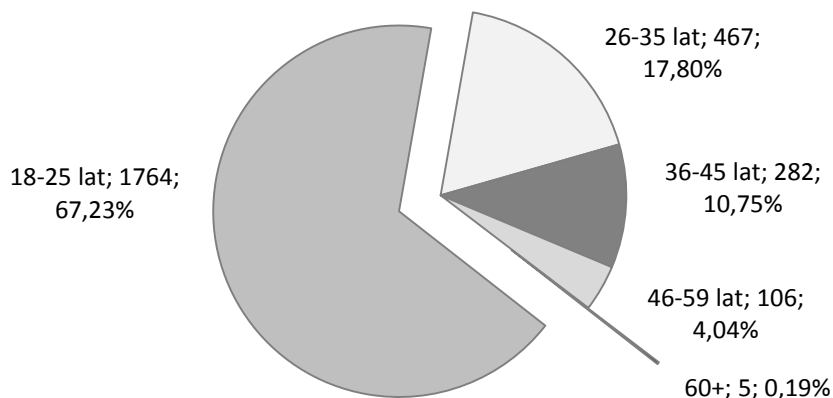
Respondentami w badaniu byli w zdecydowanej mierze studenci studiów niestacjonarnych (1633 osoby). Stanowili oni 62,23% ogółu grupy poddanej analizie – por. rys. 2.

Rys. 2. Struktura respondentów według trybu studiowania (liczba studentów danego trybu oraz jako odsetek ogółu w %)

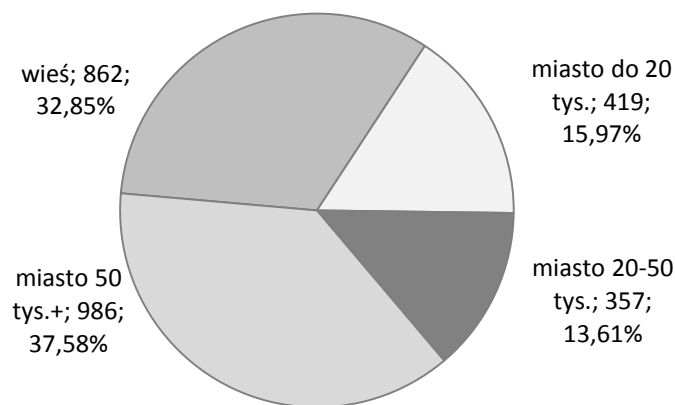
Mimo to wśród respondentów dominowali studenci z najmłodszej grupy wiekowej między 18-25 lat (1764 osoby). Stanowili oni ponad 67% ogółu grupy poddanej analizie – por. rys. 3. Z drugiej grupy wiekowej między 26-35 lat było prawie 18% osób (467 osoby), z trzeciej między 36-45 lat: prawie 11% (282 osoby), z czwartej grupy między 46-59 lat: 4% (106 osób), a z grupy powyżej 60 lat: tylko 5 osób (0,2% ogółu).

Rys. 3. Struktura respondentów według wieku (liczba studentów w danym przedziale wiekowym oraz jako odsetek ogółu w %)

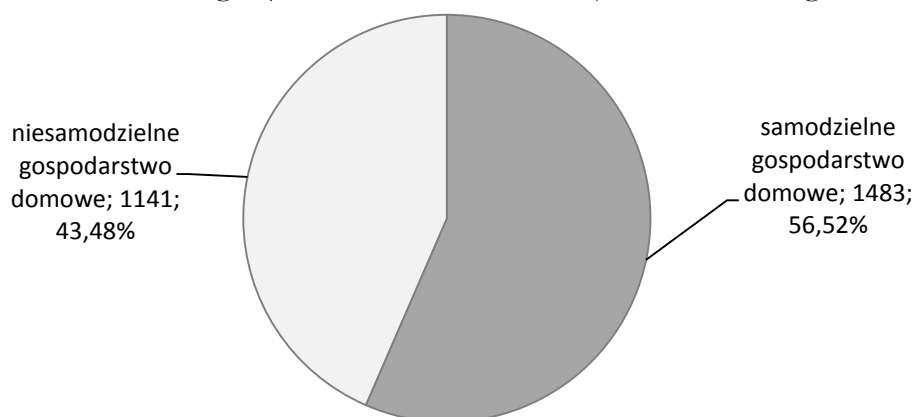
Wśród respondentów przeważali mieszkańcy dużych miast (powyżej 50 tys. mieszkańców) oraz wsi, odpowiednio prawie 38% (986 osób) i prawie 33% (862 osoby) – por. rys. 4. Z małych i średnich miast pochodzi w sumie 29% poddanych badaniu studentów (odpowiednio 16% z miast do 20 tys. mieszkańców i prawie 14% z miast między 20-50 tys. mieszkańców).

Rys. 4. Struktura respondentów według miejsca zamieszkania (liczba studentów z danej wielkości miasta/wsi oraz jako odsetek ogółu w %)

Ankiety wskazują, że większa część poddanych badaniu osób (56,52%, czyli 1483 osoby) prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe (por. rys. 5), co może sugerować lepszą w ich przypadku wiedzę w zakresie udzielanych odpowiedzi.

Rys. 5. Struktura respondentów w zależności od prowadzonego samodzielnie lub nie gospodarstwa domowego (liczba studentów oraz jako odsetek ogółu w %)

2. Całościowe wyniki ankiety

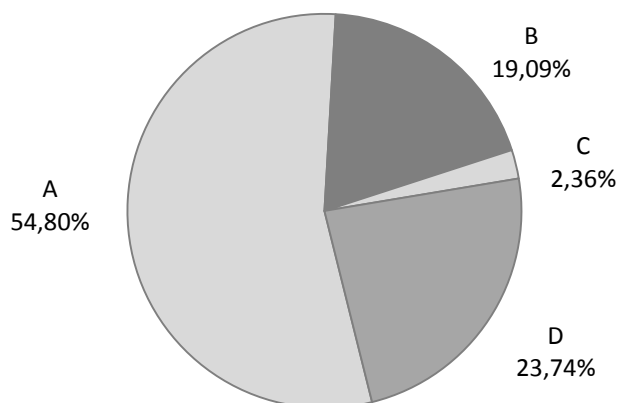
W ankiecie zadano pięć pytań zamkniętych oraz jedno otwarte polegające na krótkim wyjaśnieniu 6 symboli umieszczanych na opakowaniach produktów. Poniżej zaprezentowano kolejne pytania oraz uzyskane całościowe dla nich wyniki (dla całej grupy 2624 respondentów).

Pytanie 1. Śmieci:

- A. Segreguję śmieci, ponieważ jest to korzystne dla środowiska
- B. Segreguję śmieci, ponieważ taki jest wymóg ustawy
- C. Segreguję śmieci, ponieważ wszyscy tak robią
- D. Nie segreguję śmieci

Najwięcej osób (prawie 55%) wybrało odpowiedź A. Co ważne prawie 24% badanych osób nie segreguje w ogóle śmieci (rys. 6).

Rys. 6. Wyniki całościowe dla pytania 1 (śmieci)

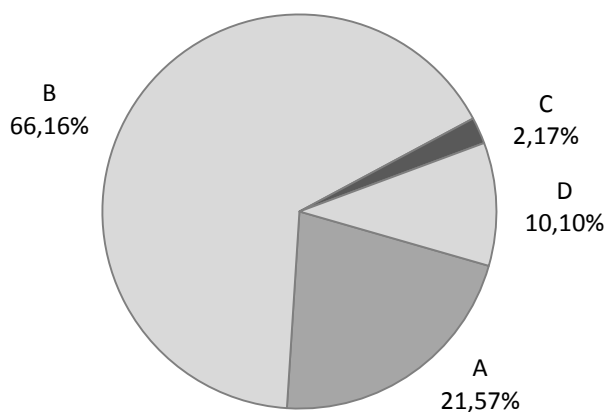

Pytanie 2. Żarówki:

- A. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ jest to korzystne dla środowiska
- B. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ jest to opłacalne finansowo – są droższe, ale płacę mniejsze rachunki
- C. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ wszyscy tak robią
- D. Nie używam energooszczędnych żarówek

Okazuje się, że za używaniem żarówek energooszczędnych przemawia głównie aspekt finansowy (mniejsze rachunki za prąd). Taką odpowiedź (B) wskazało 66% respondentów. Co ciekawe wydaje się, że praktycznie wszyscy stosują energooszczędne żarówki – nie używa ich tylko 2,17% badanych osób (czyli 57 osób spośród 2624; por. rys. 7).

Rys. 7. Wyniki całościowe dla pytania 2 (żarówki)

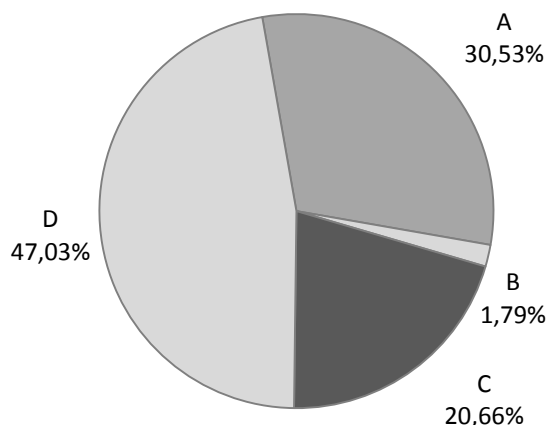

Pytanie 3. Żywność:

- A. Kupuję żywność ekologiczną, ponieważ jest zdrowsza
- B. Kupuję żywność ekologiczną, ponieważ wszyscy tak robią
- C. Kupuję/jem żywność ekologiczną, ale nie ma znaczenia, że jest „eko”
- D. Nie kupuję żywności ekologicznej

Wyniki ankiet wskazują, że 53% badanych studentów kupuje żywność ekologiczną, choć 2/5 z nich (prawie 21% respondentów) przyznaje, że nie ma dla nich znaczenia fakt, że jest ona ekologiczna. Ponad 30% respondentów (3/5 osób kupujących żywność ekologiczną) wskazało, że do jej zakupu motywuje ich fakt, że jest zdrowsza (por. rys. 8).

Rys. 8. Wyniki całościowe dla pytania 3 (żywność)

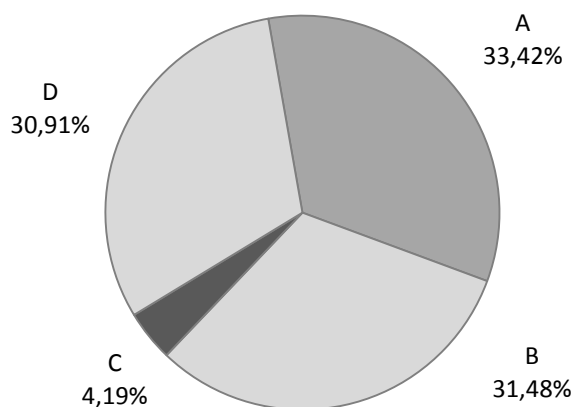

Pytanie 4. Zakupy robię używając najczęściej:

- A. specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku
- B. foliowych torebek/reklamówek ze sklepu
- C. papierowej torby
- D. własnej torby/torebki/plecaka

Jedna trzecia respondentów (31,5%) używa wciąż podczas zakupów foliowych reklamówek (torebek) ze sklepu. Pozostałe prawie 70% osób używa specjalnych materiałowych toreb (33%), własnej zwykłej torby czy plecaka (31%) lub toreb papierowych (4%) – por. rys. 9.

Rys. 9. Wyniki całościowe dla pytania 4 (torby do pakowania zakupów)

Pytanie 5. Przeterminowane leki / stary sprzęt AGD / zużyte baterie:

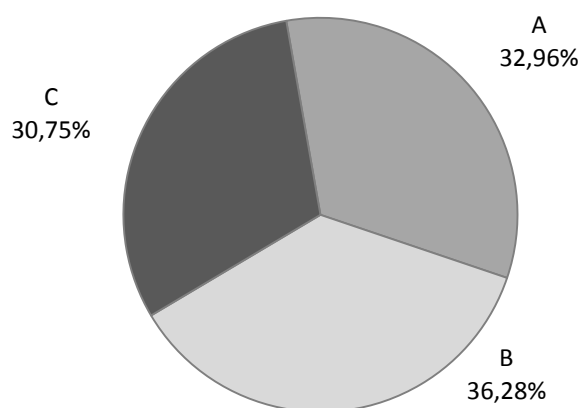
A. zawsze wyrzucam do śmieci

B. najczęściej wyrzucam do śmieci, ale czasem zanoszę do apteki lub punktu w sklepie

C. zawsze zanoszę do punktów, w których można je zostawić np. w aptece lub w sklepie

Odpowiedzi na pytanie 5 rozłożyły się względnie proporcjonalnie (por. rys. 10). Jednak wynika z nich, że tylko 31% badanych osób regularnie znosi niebezpieczne śmieci do wskazanych punktów, a kolejne 36% respondentów robi to sporadycznie.

Rys. 10. Wyniki całościowe dla pytania 5 (niebezpieczne śmieci)

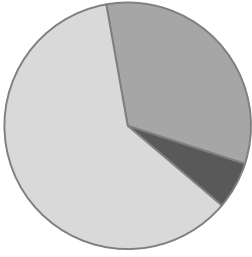

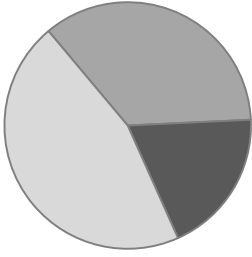

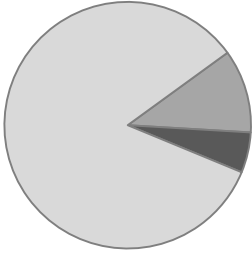

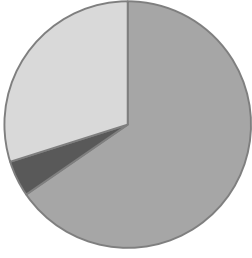

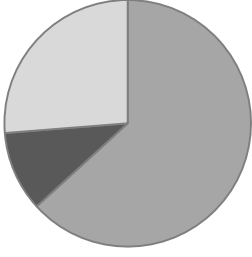

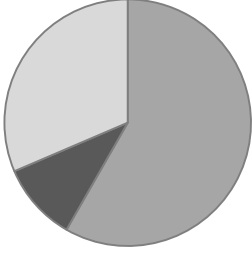

Pytanie 6. Jeśli wiesz – napisz, co oznaczają poniższe symbole umieszczane na opakowaniach.

Rozpoznawalność pierwszych trzech symboli jest słaba – duża część badanych w ogóle nie udzieliła żadnego wyjaśnienia (w przypadku pierwszego symbolu aż 61%, drugiego 46%, a trzeciego 84% respondentów). Podkreślić jednak należy, że w przypadku trzeciego symbolu (tekstyliu godne zaufania) na niską liczbę udzielonych wyjaśnień wpłynęła też słaba jakość symbolu po skserowaniu ankiet.

Pierwszy symbol poprawnie wyjaśniło 33% badanych osób, drugi symbol 35%, a trzeci 11% respondentów (tab. 2). Kolejne trzy symbole są bez porównania lepiej znane. Czwarty symbol trafnie wyjaśniło 65% studentów, piąty 63%, a szósty 58% z nich.

Tab. 2. Wyniki całościowe dla pytania 6 (wyjaśnienie symboli z opakowań produktów)

	<p>EcoCert = znak jakości I produktów ekologicznych</p>	<p>brak odpowiedzi 61,05%</p> <p>brak odpowiedzi 61,05%</p> <p>dobra odpowiedź 32,77%</p> <p>błędna odpowiedź 6,17%</p>
	<p>Królik = produkt nietestowany na zwierzętach</p>	<p>brak odpowiedzi 45,58%</p> <p>brak odpowiedzi 45,58%</p> <p>dobra odpowiedź 35,37%</p> <p>błędna odpowiedź 19,05%</p>
	<p>Tekstylika = certyfikat bezpieczeństwa tekstyliów</p>	<p>brak odpowiedzi 83,77%</p> <p>brak odpowiedzi 83,77%</p> <p>dobra odpowiedź 10,94%</p> <p>błędna odpowiedź 5,30%</p>
	<p>Nie do śmieci = elektrośmieci do specjalnych pojemników</p>	<p>brak odpowiedzi 29,88%</p> <p>brak odpowiedzi 29,88%</p> <p>błędna odpowiedź 4,73%</p> <p>dobra odpowiedź 65,40%</p>
	<p>Recykling = do ponownego przetworzenia</p>	<p>brak odpowiedzi 26,26%</p> <p>brak odpowiedzi 26,26%</p> <p>błędna odpowiedź 10,52%</p> <p>dobra odpowiedź 63,22%</p>
	<p>Do śmieci = dbaj o czystość</p>	<p>brak odpowiedzi 31,44%</p> <p>brak odpowiedzi 31,44%</p> <p>błędna odpowiedź 10,29%</p> <p>dobra odpowiedź 58,27%</p>

3. Częstkowe wyniki ankiety według cech respondenta

Poniżej przedstawione zostaną zdezagregowane wyniki ankiet, czyli wyniki dla poszczególnych grup respondentów w zależności od płci, wieku, wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta, trybu studiów oraz prowadzenia (lub nie) samodzielnego gospodarstwa domowego.

Dla łatwiejszego porównania przed analizą wyników przypomniano kolejno pytania ankiety wraz z odpowiedziami. Wyniki każdorazowo zilustrowano wykresem, a na koniec podsumowano dodatkowo w tabeli, zawierającej bardziej szczegółowe dane (zarówno w ujęciu procentowym, jak i w liczbach nominalnych).

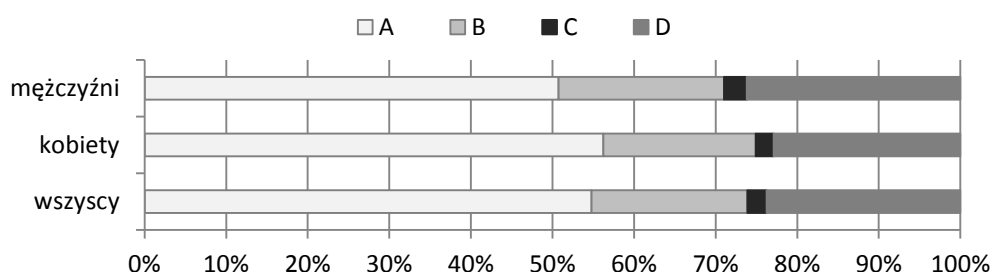
3.1. Częstkowe wyniki dla pytania nr 1 (segregowanie śmieci)

Pytanie 1. Śmieci:

- A. Segreguję śmieci, ponieważ jest to korzystne dla środowiska
- B. Segreguję śmieci, ponieważ taki jest wymóg ustawowy
- C. Segreguję śmieci, ponieważ wszyscy tak robią
- D. Nie segreguję śmieci

Wyniki ankiety wskazują, że więcej kobiet segreguje śmieci (rys. 11). Do niesegregowania śmieci przyznaje się tylko 22,9% kobiet oraz 26,2% mężczyzn (por. tab. 3). Różnica nie jest więc zbyt duża. Kobiety częściej też wskazują na środowiskowy motyw segregowania śmieci (56,2% wobec 50,7% w przypadku mężczyzn).

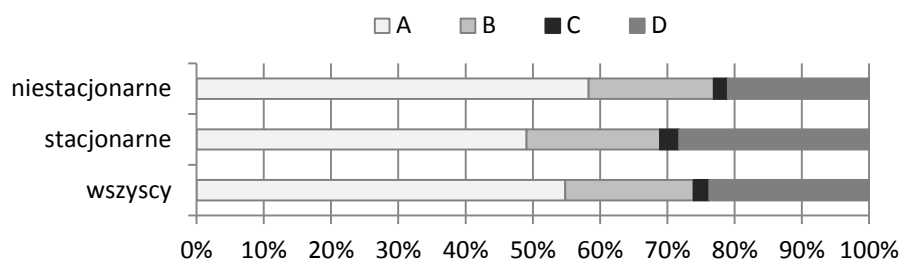
Rys. 11. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 1 (dot. segregowania śmieci) w zależności od płci respondenta

Częściej segregują śmieci studenci studiów niestacjonarnych (zaocznych) – por. rys. 12. Do niesegregowania śmieci przyznaje się tylko 21% studentów studiów niestacjonarnych oraz 28,3% studentów studiów stacjonarnych (por. tab. 3).

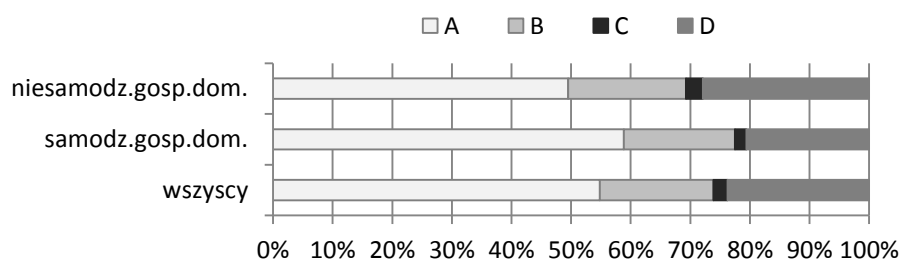
Studenci studiów niestacjonarnych częściej też wskazują na motyw środowiskowy segregowania śmieci (58,3% wobec 49% w przypadku studentów stacjonarnych).

Rys. 12. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 1 (dot. segregowania śmieci) w zależności od trybu studiów respondenta

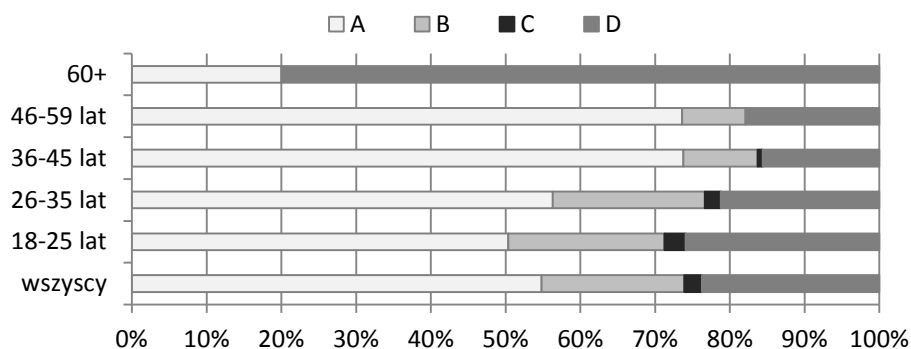
Przeprowadzona ankieta wskazuje, że częściej segregują śmieci studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe – por. rys. 13. Do niesegregowania śmieci przyznaje się tylko 20,6% studentów prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe oraz 27,9% studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego (por. tab. 3). Studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe częściej też wskazują na motyw środowiskowy segregowania śmieci (58,9% wobec 49,5% w przypadku studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego).

Rys. 13. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 1 (dot. segregowania śmieci) w zależności od tego czy respondent prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

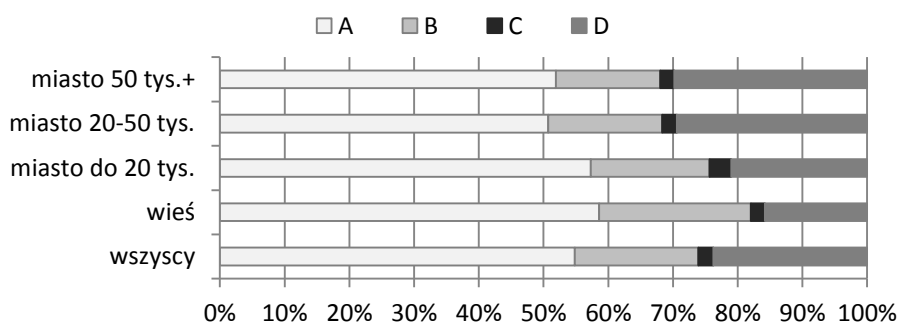
Okazuje się, że największy odsetek osób segregujących śmieci znajduje się w grupie wiekowej 36-59 lat – por. rys. 14. Do niesegregowania śmieci przyznaje się tylko 15,6% studentów w wieku 36-45 oraz 17,9% w wieku 46-59 lat (por. tab. 3). Studenci w tym przedziale wiekowym (36-59 lat) wskazują też najczęściej na motyw środowiskowy segregowania śmieci (prawie 74% osób). Zważywszy że w grupie wiekowej 60+ znalazło się tylko 5 osób, więc wyniki są niereprezentatywne, stwierdzić należy, że najniższym odsetkiem segregujących śmieci charakteryzuje się najmłodsza grupa wiekowa studentów 18-25 lat (prawie 26% z nich nie segreguje śmieci).

Rys. 14. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 1 (dot. segregowania śmieci) w zależności od wieku respondenta

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy większych miast częściej nie segregują śmieci (prawie 30% studentów – por. rys. 15 i tab. 3).

Rys. 15. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 1 (dot. segregowania śmieci) w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta

Największym odsetkiem osób segregujących śmieci z uwagi na środowisko charakteryzuje się grupa studiujących niestacjonarnie kobiet, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, będących w wieku 36-59 lat i zamieszkujących na wsi lub w miejscowości poniżej 20 tys. mieszkańców: czyni tak 80,17% tej grupy respondentów (czyli 93 na 116 kobiet w tej grupie).

Tabela 3. zawiera dokładne wyniki cząstkowe dla pytania nr 1, dotyczącego segregowania śmieci.

Tab. 3. Częstkowe wyniki dla pytania 1 (dot. segregowania śmieci)

1. segregowanie śmieci				odpowieź			
				A	B	C	D
	wszyscy	%		54,80	19,09	2,36	23,74
		osoby	2624	1438	501	62	623
płeć	kobiety	%		56,22	18,67	2,21	22,89
		osoby	1944	1093	363	43	445
	mężczyźni	%		50,74	20,29	2,79	26,18
		osoby	680	345	138	19	178
tryb	stacjonarne	%		49,04	19,88	2,83	28,25
		osoby	991	486	197	28	280
	niestacjonarne	%		58,30	18,62	2,08	21,00
		osoby	1633	952	304	34	343
gosp dom	samodz.gosp.dom.	%		58,87	18,61	1,96	20,57
		osoby	1483	873	276	29	305
	niesamodz.gosp.dom	%		49,52	19,72	2,89	27,87
		osoby	1141	565	225	33	318
wiek	18-25 lat	%		50,34	20,92	2,83	25,91
		osoby	1764	888	369	50	457
	26-35 lat	%		56,32	20,34	2,14	21,20
		osoby	467	263	95	10	99
	36-45 lat	%		73,76	9,93	0,71	15,60
		osoby	282	208	28	2	44
	46-59 lat	%		73,58	8,49	0,00	17,92
		osoby	106	78	9	0	19
	60+	%		20,00	0,00	0,00	80,00
		osoby	5	1	0	0	4
wielkość miasta	wieś	%		58,58	23,43	2,20	15,78
		osoby	862	505	202	19	136
	miasto do 20 tys.	%		57,28	18,38	3,34	21,00
		osoby	419	240	77	14	88
	miasto 20-50 tys.	%		50,70	17,65	2,24	29,41
		osoby	357	181	63	8	105
	miasto 50 tys.+	%		51,93	16,13	2,13	29,82
		osoby	986	512	159	21	294

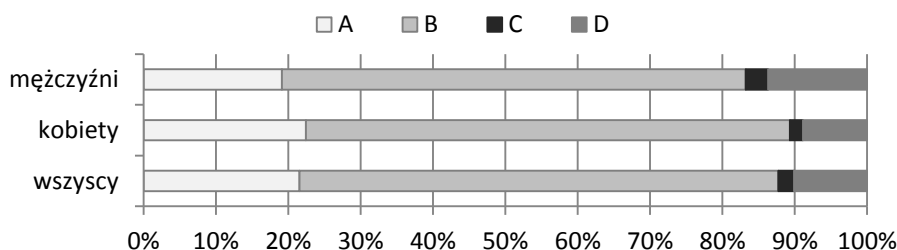
3.2. Częstkowe wyniki dla pytania nr 2 (żarówki energooszczędne)

Pytanie 2. Żarówki:

- A. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ jest to korzystne dla środowiska
- B. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ jest to opłacalne finansowo – są droższe, ale płacę mniejsze rachunki
- C. Używam energooszczędnych żarówek, ponieważ wszyscy tak robią
- D. Nie używam energooszczędnych żarówek

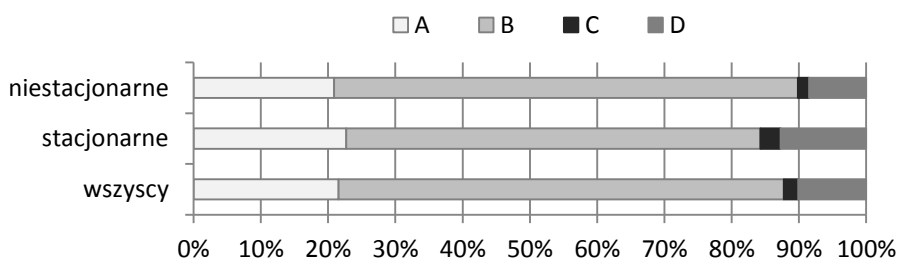
Wyniki ankiety wskazują, że więcej kobiet używa energooszczędnych żarówek (rys. 16). Do nieużywania energooszczędnych żarówek przyznaje się tylko 8,9% kobiet oraz 13,7% mężczyzn (por. tab. 4).

Rys. 16. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 2 (dot. żarówek energooszczędnych) w zależności od płci respondenta

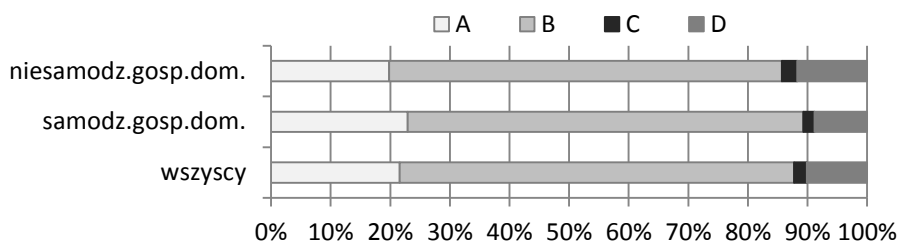
Studenci studiów niestacjonarnych (zaocznych) częściej stosują energooszczędne żarówki – por. rys. 17 (do ich nieużywania przyznaje się 8,5% studentów studiów niestacjonarnych oraz 12,7% studentów studiów stacjonarnych – por. tab. 4). Mimo to więcej studentów studiów stacjonarnych wskazuje na motyw środowiskowy używania energooszczędnych żarówek (22,7% wobec 20,9% w przypadku studentów niestacjonarnych). Jednak u obu płci zdecydowanie dominuje motyw finansowy.

Rys. 17. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 2 (dot. żarówek energooszczędnych) w zależności od trybu studiów respondenta

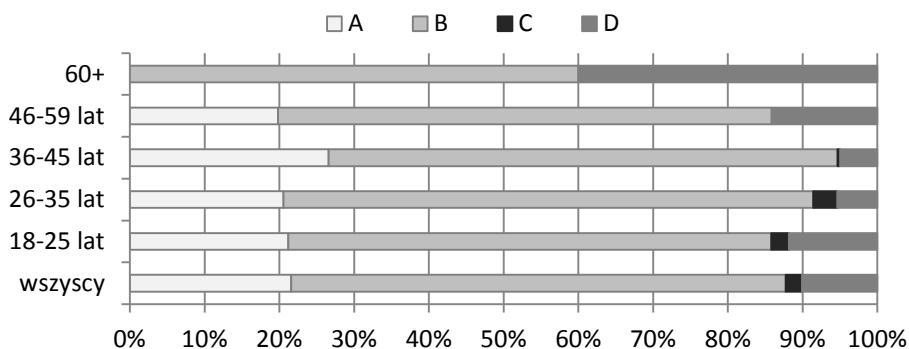
Przeprowadzona ankieta wskazuje, że częściej energooszczędne żarówki stosują studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe – por. rys. 18. Do nieużywania energooszczędnych żarówek przyznaje się tylko 8,8% studentów prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe oraz 11,7% studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego (por. tab. 4). Studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe częściej też wskazują na motyw środowiskowy używania energooszczędnych żarówek (22,9% wobec 19,8% w przypadku studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego). Jednak w obu grupach studentów zdecydowanie dominuje motyw finansowy.

Rys. 18. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 2 (dot. żarówek energooszczędnych) w zależności od tego czy respondent prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

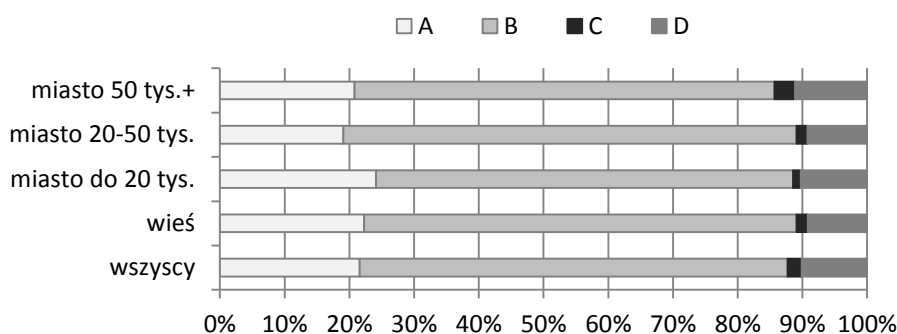
Największy odsetek osób używających energooszczędnych żarówek znajduje się w grupie wiekowej 26-45 lat – por. rys. 19. Do ich nieużywania przyznaje się tylko 5% studentów w wieku 36-45 oraz 5,4% w wieku 26-35 lat (por. tab. 4). Studenci w przedziale wiekowym 36-45 lat wskazują ponadto najczęściej na motyw środowiskowy używania energooszczędnych żarówek (26,6% osób). Jednak we wszystkich grupach wiekowych zdecydowanie dominuje motyw finansowy.

Rys. 19. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 2 (dot. żarówek energooszczędnych) w zależności od wieku respondenta

Wyniki ankiety wskazują, że wielkość zamieszkiwanej miejscowości nie odgrywa praktycznie żadnej roli w przypadku decyzji o używaniu żarówek energooszczędnych – por. rys. 20 oraz dane w tab. 4.

Rys. 20. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 2 (dot. żarówek energooszczędnych) w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta

Największym odsetkiem osób używających energooszczędnych żarówek z uwagi na motyw środowiskowy charakteryzuje się grupa studiujących niestacjonarnie kobiet, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, będących w wieku 36-45 lat i zamieszkujących w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców: czyni tak 35,85% tej grupy respondentów (czyli 19 na 53 kobiet w tej grupie).

Tabela 4 zawiera dokładne wyniki cząstkowe dla pytania nr 2, dotyczącego żarówek energooszczędnych.

Tab. 4. Częstkowe wyniki dla pytania 2 (dot. żarówek energooszczędnych)

2. żarówki energooszczędne				odpowieź			
				A	B	C	D
	wszyscy	%		21,57	66,16	2,17	10,10
		osoby	2624	566	1736	57	265
płeć	kobiety	%		22,43	66,87	1,85	8,85
		osoby	1944	436	1300	36	172
	mężczyźni	%		19,12	64,12	3,09	13,68
		osoby	680	130	436	21	93
tryb	stacjonarne	%		22,70	61,55	3,03	12,71
		osoby	991	225	610	30	126
	niestacjonarne	%		20,88	68,95	1,65	8,51
		osoby	1633	341	1126	27	139
gosp dom	samodz.gosp.dom.	%		22,93	66,35	1,89	8,83
		osoby	1483	340	984	28	131
	niesamodz.gosp.dom.	%		19,81	65,91	2,54	11,74
		osoby	1141	226	752	29	134
wiek	18-25 lat	%		21,20	64,63	2,32	11,85
		osoby	1764	374	1140	41	209
	26-35 lat	%		20,56	70,88	3,21	5,35
		osoby	467	96	331	15	25
	36-45 lat	%		26,60	68,09	0,35	4,96
		osoby	282	75	192	1	14
	46-59 lat	%		19,81	66,04	0,00	14,15
		osoby	106	21	70	0	15
	60+	%		0,00	60,00	0,00	40,00
		osoby	5	0	3	0	2
wielkość miasta	wieś	%		22,27	66,82	1,74	9,16
		osoby	862	192	576	15	79
	miasto do 20 tys.	%		24,11	64,44	1,19	10,26
		osoby	419	101	270	5	43
	miasto 20-50 tys.	%		19,05	70,03	1,68	9,24
		osoby	357	68	250	6	33
	miasto 50 tys.+	%		20,79	64,91	3,14	11,16
		osoby	986	205	640	31	110

3.3. Częstkowe wyniki dla pytania nr 3 (żywność ekologiczna)

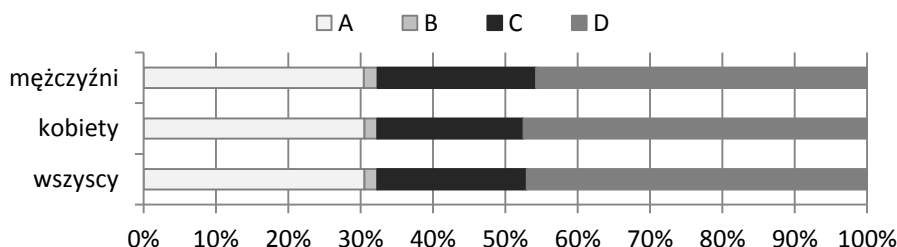
Pytanie 3. Żywność:

- A. Kupuję żywność ekologiczną, ponieważ jest zdrowsza
- B. Kupuję żywność ekologiczną, ponieważ wszyscy tak robią
- C. Kupuję/jem żywność ekologiczną, ale nie ma znaczenia, że jest „eko”
- D. Nie kupuję żywności ekologicznej

W przypadku pytania dotyczącego kupowania żywności ekologicznej wyniki są mało zróżnicowane pomiędzy respondentami pogrupowanymi według badanych cech.

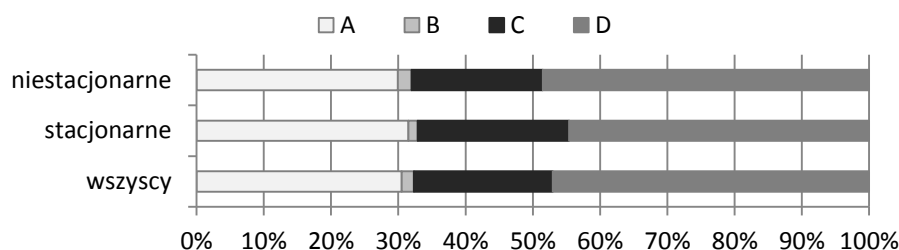
Wyniki ankiety wskazują, że płeć nie odgrywa żadnej roli w zakresie decyzji o kupowaniu żywności ekologicznej (rys. 21; w zakresie objętym pytaniem w niniejszym badaniu). Choć zauważyć można, że nieznacznie więcej kobiet przyznało, że nie kupuje żywności ekologicznej (47,5% wobec 45,7% w przypadku mężczyzn – por. tab. 5).

Rys. 21. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 3 (dot. żywności ekologicznej) w zależności od płci respondenta

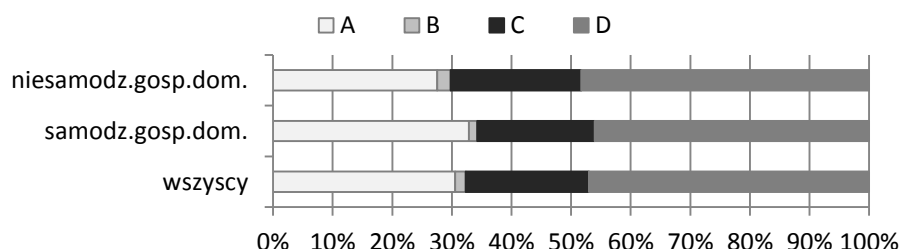
Podobnie znikome znaczenie ma tryb studiowania (rys. 22), choć wskazać należy, że więcej studentów studiów stacjonarnych kupuje żywność ekologiczną – w sumie 55,4%, podczas gdy w przypadku studentów studiów niestacjonarnych (zaocznych) jest to 51,5% (por. tab. 5).

Rys. 22. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 3 (dot. żywności ekologicznej) w zależności od trybu studiów respondenta

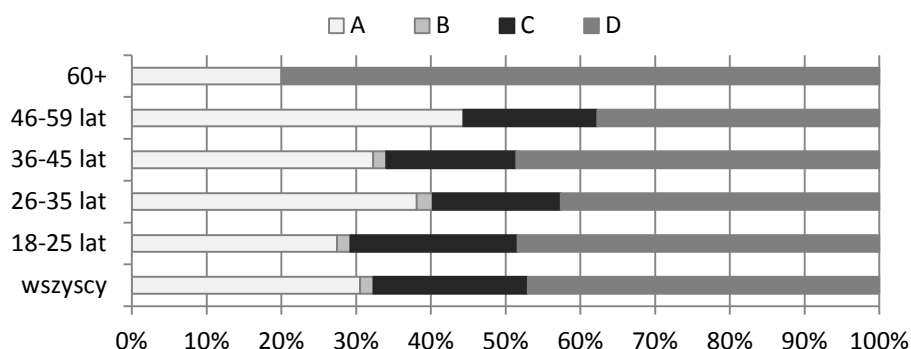
Przeprowadzona ankieta wskazuje, że częściej ekologiczną żywność kupują studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe (por. rys. 23), choć także w tym przypadku zróżnicowanie odpowiedzi jest niewielkie. Do niekupowania jej przyznaje się 40,6% studentów prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe oraz 48,3% studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego (por. tab. 5). Studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe częściej wskazują na motyw zdrowotny kupowania żywności ekologicznej (32,8% wobec 27,5% w przypadku studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego).

Rys. 23. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 3 (dot. żywności ekologicznej) w zależności od tego czy respondent prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

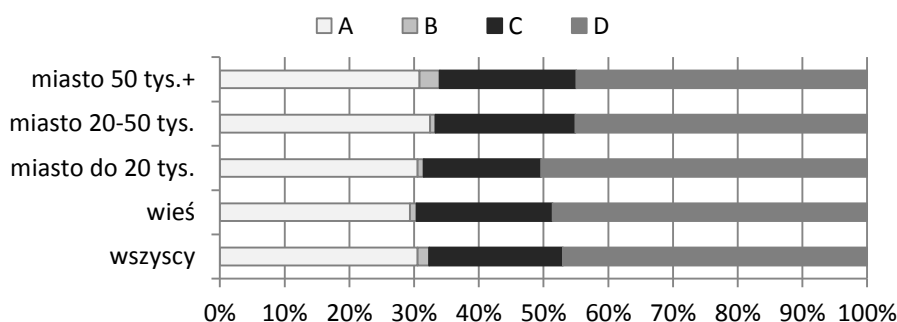
Badanie wskazuje, że największy odsetek osób kupujących żywność ekologiczną znajduje się w grupie wiekowej 46-59 lat – por. rys. 24 (do jej niekupowania przyznaje się tylko 37,7% studentów w wieku 46-59 lat – por. tab. 5). Studenci w tym przedziale wiekowym (46-59 lat) wskazują też najczęściej na motyw zdrowotny kupowania żywności ekologicznej (44,3% osób). Wyższym odsetkiem osób kupujących żywność ekologiczną i wskazujących na motyw zdrowotny charakteryzuje się na tle pozostałych także grupa wiekowa 26-35 lat (żywność ekologiczną kupuje 57,4% z nich, a na motyw zdrowotny wskazuje 38,1%).

Rys. 24. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 3 (dot. żywności ekologicznej) w zależności od wieku respondenta

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy większych miast częściej kupują żywność ekologiczną (ok. 55% studentów z miast powyżej 20 tys. mieszkańców – por. rys. 25 i tab. 5). W przypadku mniejszych miejscowości i wsi jest to odpowiednio ok. 49% respondentów.

Rys. 25. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 3 (dot. żywności ekologicznej) w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta

Największym odsetkiem osób kupujących żywność ekologiczną z uwagi na motyw zdrowotny charakteryzuje się grupa respondentów prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, będących w wieku 46-59 lat lub w wieku 26-35 lat: czyni tak 40,0% tej grupy respondentów (czyli 170 na 425 osób w tej grupie). Nie ma tu w zasadzie znaczenia płeć, wielkość zamieszkiwanej miejscowości i tryb studiowania.

Tabela 5. zawiera dokładne wyniki cząstkowe dla pytania nr 3, dotyczącego żywności ekologicznej.

Tab. 5. Częstkowe wyniki dla pytania 3 (dot. żywności ekologicznej)

3. żywność				odpowieź			
				A	B	C	D
	wszyscy	%		30,53	1,79	20,66	47,03
		osoby	2624	801	47	542	1234
płeć	kobiety	%		30,56	1,75	20,22	47,48
		osoby	1944	594	34	393	923
	mężczyźni	%		30,44	1,91	21,91	45,74
		osoby	680	207	13	149	311
tryb	stacjonarne	%		31,48	1,41	22,50	44,60
		osoby	991	312	14	223	442
	niestacjonarne	%		29,94	2,02	19,53	48,50
		osoby	1633	489	33	319	792
gosp dom	samodz.gosp.dom.	%		32,84	1,42	19,69	46,06
		osoby	1483	487	21	292	683
	niesamodz.gosp.dom.	%		27,52	2,28	21,91	48,29
		osoby	1141	314	26	250	551
wiek	18-25 lat	%		27,44	1,81	22,34	48,41
		osoby	1764	484	32	394	854
	26-35 lat	%		38,12	2,14	17,13	42,61
		osoby	467	178	10	80	199
	36-45 lat	%		32,27	1,77	17,38	48,58
		osoby	282	91	5	49	137
	46-59 lat	%		44,34	0,00	17,92	37,74
		osoby	106	47	0	19	40
	60+	%		20,00	0,00	0,00	80,00
		osoby	5	1	0	0	4
wielkość miasta	wieś	%		29,35	1,04	21,00	48,61
		osoby	862	253	9	181	419
	miasto do 20 tys.	%		30,55	0,95	18,14	50,36
		osoby	419	128	4	76	211
	miasto 20-50 tys.	%		32,49	0,84	21,57	45,10
		osoby	357	116	3	77	161
	miasto 50 tys.+	%		30,83	3,14	21,10	44,93
		osoby	986	304	31	208	443

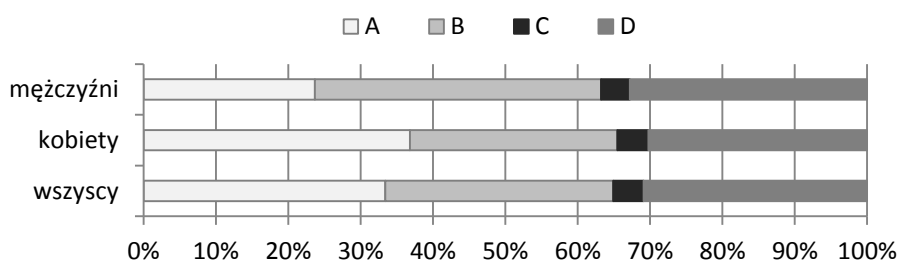
3.4. Częstkowe wyniki dla pytania nr 4 (torba na zakupy)

Pytanie 4. Zakupy robię używając najczęściej:

- A. specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku
- B. foliowych torebek/reklamówek ze sklepu
- C. papierowej torby
- D. własnej torby/torebki/plecaka

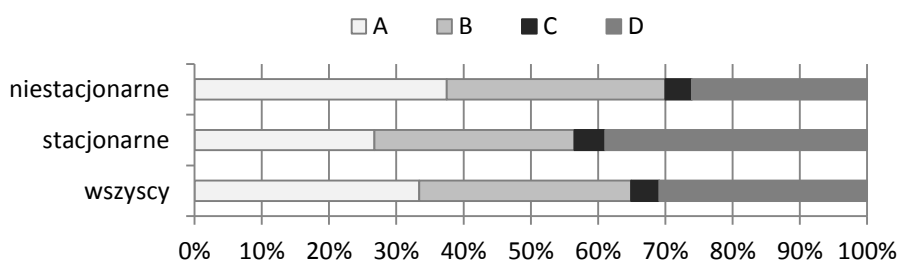
W przypadku wyboru torby na zakupy płeć wydaje się odgrywać istotniejszą rolę (rys. 26). Prawie 36% kobiet deklaruje używanie specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku, podczas gdy w przypadku mężczyzn niespełna 24% (tab. 6). Oni też częściej korzystają z foliowych reklamówek – używa ich prawie 40% mężczyzn oraz niespełna 29% kobiet.

Rys. 26. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 4 (dot. torby na zakupy) w zależności od płci respondenta

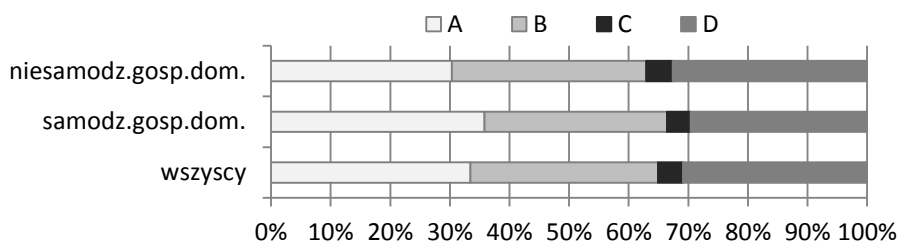
Częściej specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku używają studenci studiów niestacjonarnych (zaocznych) – por. rys. 27. Wykorzystuje je 37,5% studentów studiów niestacjonarnych, podczas gdy stacjonarnych tylko 26,7% (tab. 6). Studenci studiów stacjonarnych częściej pakują zakupy do własnej torby czy plecaka (39% z nich).

Rys. 27. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 4 (dot. torby na zakupy) w zależności od trybu studiów respondenta

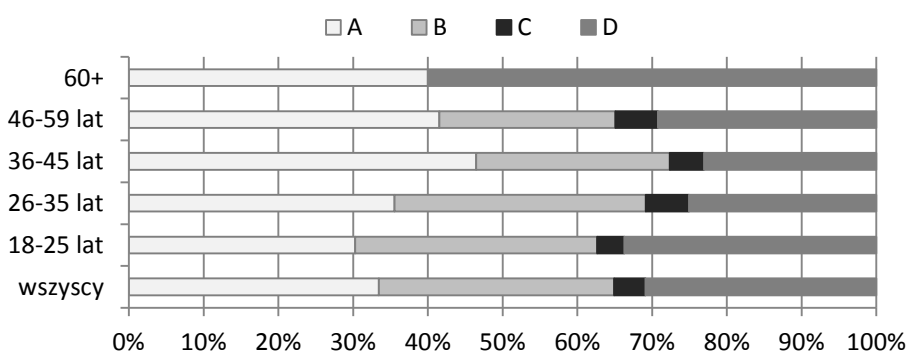
Przeprowadzona ankieta wskazuje, że częściej ze specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku korzystają studenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe – por. rys. 28 (35,8% wobec 30,3% w przypadku studentów nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego; por. tab. 6).

Rys. 28. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 4 (dot. torby na zakupy) w zależności od tego czy respondent prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

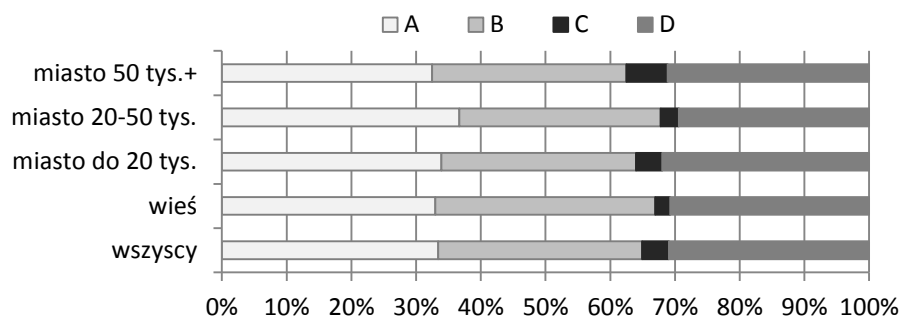
Okazuje się, że największy odsetek osób robiących zakupy do specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku znajduje się w grupie wiekowej 36-45 lat, a następnie w grupie 46-59 lat (por. rys. 29): odpowiednio 46,5% oraz 41,5%. Te dwie grupy wiekowe korzystają też w najmniejszym stopniu z torebek foliowych (odpowiednio 25,9% i 23,6%; por. tab. 6).

Rys. 29. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 4 (dot. torby na zakupy) w zależności od wieku respondenta

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy średnich miast (o 20-50 tys. liczbie mieszkańców) najczęściej używają podczas zakupów specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku (36,7% z nich). Torby papierowe są z kolei najbardziej popularne wśród mieszkańców największych miast – korzysta z nich 6,4% studentów z miast powyżej 50 tys. mieszkańców (por. rys. 30 i tab. 6).

Rys. 30. Zróznicowanie odpowiedzi na pytanie 4 (dot. torby na zakupy) w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta

Największym odsetkiem osób używających specjalnej torby materiałowej wielokrotnego użytku charakteryzuje się grupa studiujących niestacjonarnie kobiet, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe, będących w wieku 36-59 lat i zamieszkujących w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców: czyni tak 57,47% tej grupy respondentów (czyli 50 na 87 kobiet w tej grupie).

Tabela 6 zawiera dokładne wyniki cząstkowe dla pytania nr 4, dotyczącego używanej torby na zakupy.

Tab. 6. Cząstkowe wyniki dla pytania 4 (dot. torby na zakupy)

4. torba na zakupy				odpowieź			
				A	B	C	D
	wszyscy	%		33,42	31,48	4,19	30,91
		osoby	2624	877	826	110	811
płeć	kobiety	%		36,83	28,65	4,27	30,25
		osoby	1944	716	557	83	588
	mężczyźni	%		23,68	39,56	3,97	32,79
		osoby	680	161	269	27	223
tryb	stacjonarne	%		26,74	29,77	4,54	38,95
		osoby	991	265	295	45	386
	niestacjonarne	%		37,48	32,52	3,98	26,03
		osoby	1633	612	531	65	425
gosp dom	samodz.gosp.dom.	%		35,81	30,61	3,98	29,60
		osoby	1483	531	454	59	439
	niesamodz.gosp.dom.	%		30,32	32,60	4,47	32,60
		osoby	1141	346	372	51	372

wiek	18-25 lat	%		30,27	32,37	3,63	33,73
		osoby	1764	534	571	64	595
	26-35 lat	%		35,55	33,62	5,78	25,05
		osoby	467	166	157	27	117
	36-45 lat	%		46,45	25,89	4,61	23,05
		osoby	282	131	73	13	65
	46-59 lat	%		41,51	23,58	5,66	29,25
		osoby	106	44	25	6	31
	60+	%		40,00	0,00	0,00	60,00
		osoby	5	2	0	0	3
wielkość miasta	wieś	%		32,95	33,99	2,32	30,74
		osoby	862	284	293	20	265
	miasto do 20 tys.	%		33,89	30,07	4,06	31,98
		osoby	419	142	126	17	134
	miasto 20-50 tys.	%		36,69	31,09	2,80	29,41
		osoby	357	131	111	10	105
	miasto 50 tys.+	%		32,45	30,02	6,39	31,14
		osoby	986	320	296	63	307

3.5. Częstkowe wyniki dla pytania nr 5 (wyrzucanie niebezpiecznych dla środowiska odpadów)

Pytanie 5. Przeteterminowane leki / stary sprzęt AGD / zużyte baterie:

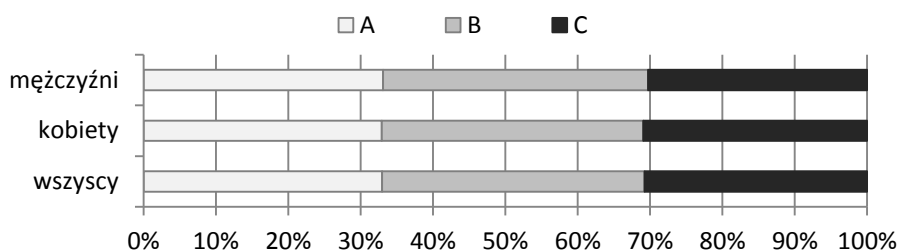
A. zawsze wyrzucam do śmieci

B. najczęściej wyrzucam do śmieci, ale czasem zanoszę do apteki lub punktu w sklepie

C. zawsze zanoszę do punktów, w których można je zostawić np. w aptece lub w sklepie

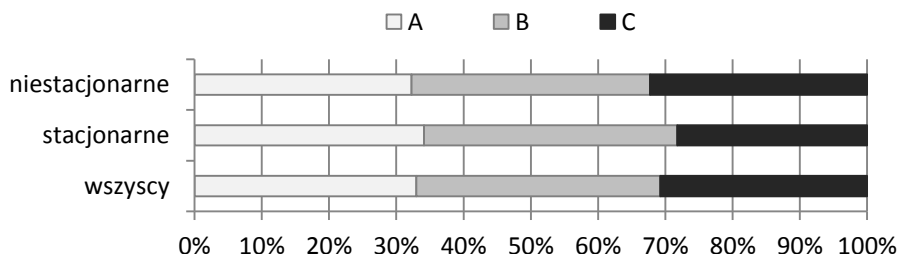
Wyniki ankiety wskazują, że płeć nie odgrywa kompletnie żadnej roli w zakresie decyzji respondentów o wyrzucaniu niebezpiecznych dla środowiska odpadów do zwykłych lub specjalnych pojemników (por. rys. 31 i tab. 7).

Rys. 31. Zróźnicowanie odpowiedzi na pytanie 5 (dot. niebezpiecznych dla środowiska odpadów) w zależności od płci respondenta

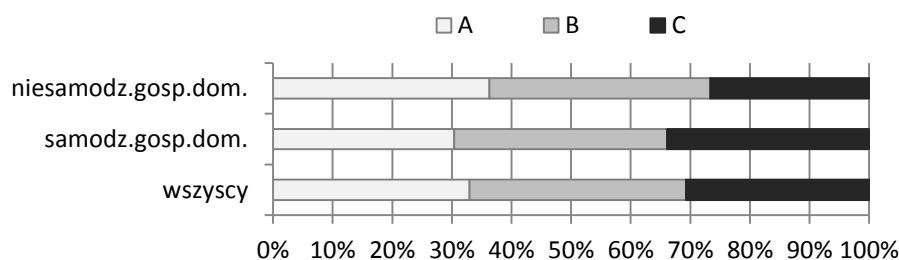
Nieznacznie częściej niebezpieczne dla środowiska odpady wyrzucają do zwykłych śmieci studenci studiów stacjonarnych – 34,1%, podczas gdy w przypadku studentów niestacjonarnych jest to 32,3% (por. rys. 32 i tab. 7). Mniejszy też odsetek studentów stacjonarnych regularnie wyrzuca leki, zużyte baterie czy stary sprzęt AGD do specjalnie do tego przeznaczonych pojemników (28,3%, podczas gdy w przypadku niestacjonarnych jest to 32,3%).

Rys. 32. Zróźnicowanie odpowiedzi na pytanie 5 (dot. niebezpiecznych dla środowiska odpadów) w zależności od trybu studiów respondenta

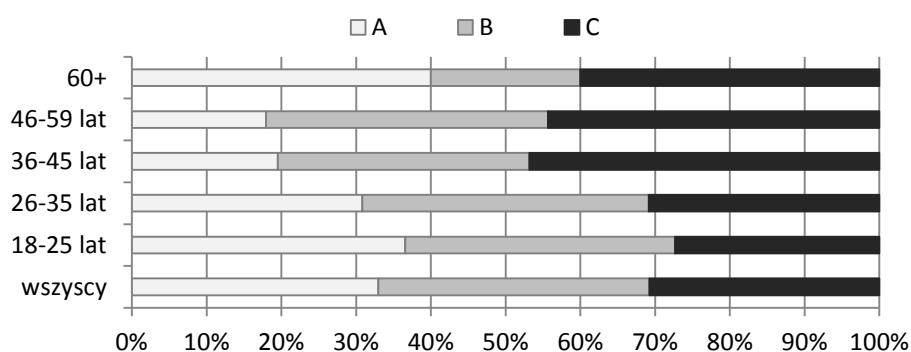
Przeprowadzona ankieta wskazuje, że wśród studentów prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe jest większy odsetek tych, którzy regularnie wyrzucają leki, zużyte baterie czy stary sprzęt AGD do specjalnie do tego przeznaczonych pojemników (33,9%, podczas gdy wśród nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego: 26,6% – por. rys. 33 i tab. 7) oraz mniejszy odsetek tych, którzy wrzucają niebezpieczne dla środowiska odpady do zwykłych śmietników (30,4%, podczas gdy w wśród nieprowadzących samodzielnego gospodarstwa domowego: 36,3%).

Rys. 33. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 5 (dot. niebezpiecznych dla środowiska odpadów) w zależności od tego czy respondent prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

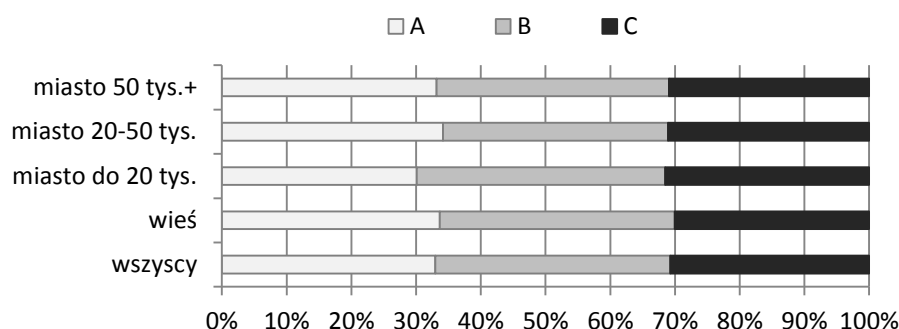
Okazuje się, że największy odsetek osób wyrzucających niebezpieczne dla środowiska odpady do specjalnych pojemników znajduje się w grupach wiekowych 46-59 lat oraz 36-45 lat (por. odp. C na rys. 34). W obu tych grupach wiekowych najmniejszy też odsetek respondentów wyrzuca leki, zużyte baterie czy stary sprzęt AGD do zwykłych śmietników (por. odp. A na rys. 34: odpowiednio 44,3% i 46,8%; tab. 7).

Rys. 34. Zróżnicowanie odpowiedzi na pytanie 5 (dot. niebezpiecznych dla środowiska odpadów) w zależności od wieku respondenta

Wyniki ankiety wskazują, że wielkość zamieszkiwanej miejscowości nie odgrywa praktycznie roli w zakresie decyzji o wyrzucaniu niebezpiecznych dla środowiska odpadów do zwykłych czy specjalnych pojemników (por. rys. 35 i tab. 7).

Rys. 35. Zróźnicowanie odpowiedzi na pytanie 5 (dot. niebezpiecznych dla środowiska odpadów) w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości respondenta

Największym odsetkiem osób zawsze zanoszących leki, zużyte baterie czy stary sprzęt AGD do specjalnych punktów charakteryzuje się grupa prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe kobiet, będących w wieku 36-59 lat i zamieszkujących w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców: czyni tak 53,02% tej grupy respondentów (czyli 79 na 149 kobiet w tej grupie).

Tabela 7 zawiera dokładne wyniki cząstkowe dla pytania nr 5, dotyczącego wyrzucania niebezpiecznych dla środowiska odpadów.

Tab. 7. Cząstkowe wyniki dla pytania 5 (dot. wyrzucania niebezpiecznych dla środowiska odpadów)

5. niebezpieczne dla środowiska odpady				odpowieź		
				A	B	C
	wszyscy	%		32,96	36,28	30,75
		osoby	2624	865	952	807
płeć	kobiety	%		32,92	36,16	30,92
		osoby	1944	640	703	601
	mężczyźni	%		33,09	36,62	30,29
		osoby	680	225	249	206
tryb	stacjonarne	%		34,11	37,64	28,25
		osoby	991	338	373	280
	niestacjonarne	%		32,27	35,46	32,27
		osoby	1633	527	579	527
gosp dom	samodz.gosp.dom.	%		30,41	35,67	33,92
		osoby	1483	451	529	503
	niesamodz.gosp.dom.	%		36,28	37,07	26,64
		osoby	1141	414	423	304

wiek	18-25 lat	%		36,56	36,11	27,32
		osoby	1764	645	637	482
	26-35 lat	%		30,84	38,33	30,84
		osoby	467	144	179	144
	36-45 lat	%		19,50	33,69	46,81
		osoby	282	55	95	132
	46-59 lat	%		17,92	37,74	44,34
	osoby	106	19	40	47	
	60+	%		40,00	20,00	40,00
		osoby	5	2	1	2
wielkość miasta	wieś	%		33,64	36,31	30,05
		osoby	862	290	313	259
	miasto do 20 tys.	%		30,07	38,42	31,50
		osoby	419	126	161	132
	miasto 20-50 tys.	%		34,17	34,73	31,09
		osoby	357	122	124	111
	miasto 50 tys.+	%		33,16	35,90	30,93
	osoby	986	327	354	305	

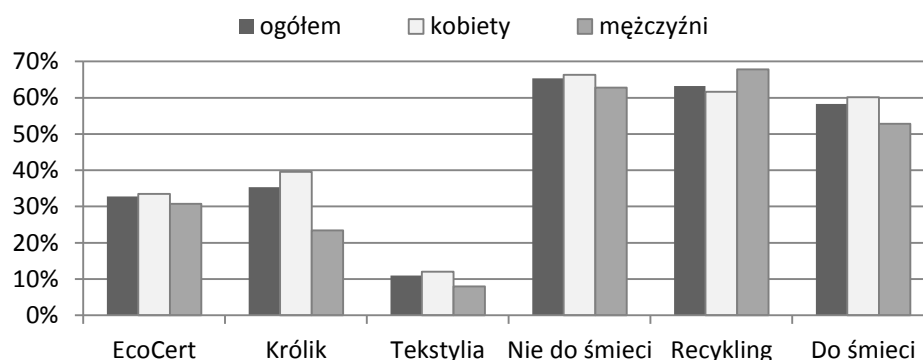
3.6. Częstkowe wyniki dla pytania nr 6 (wyjaśnienie symboli z opakowań produktów)

Pytanie 6. Jeśli wiesz – napisz, co oznaczają poniższe symbole umieszczane na opakowaniach:

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wskazują zazwyczaj na istnienie pewnego, zazwyczaj jednak niedużego, zróżnicowania w rozpoznawalności symboli umieszczanych na opakowaniach produktów wśród respondentów charakteryzujących się cechami wziętymi pod uwagę w niniejszym badaniu (czyli uwzględniając płeć, wiek, tryb studiów, prowadzenie lub nie samodzielnego gospodarstwa domowego oraz wielkość zamieszkiwanej miejscowości. Choć są pewne odstępstwa. Z uwagi na niską liczebność grupy wiekowej 60+ (5 osób), a przez to niereprezentatywność wyników, nie została ona ujęta w poniższych zestawieniach. Wyższą rozpoznawalnością wśród kobiet charakteryzuje się symbol królika¹ (informujący o tym, że produkt nie był testowany na zwierzętach). Prawidłowo wyjaśniło ten symbol 39,6% z nich i tylko 23,4% mężczyzn (por. rys. 36). Większy z kolei odsetek mężczyzn prawidłowo wyjaśnił symbol recyklingu (67,7% wobec 61,6% w przypadku kobiet).

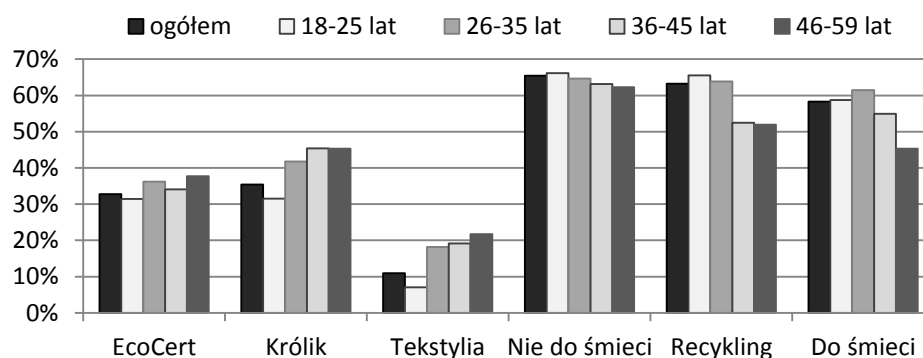
¹ Wyjaśnienia skrótowych oznaczeń zastosowanych na wykresach nr 36-40 zawiera tabela 2.

Rys. 36. Zróżnicowanie odsetka respondentów, którzy prawidłowo rozpoznali symbole w zależności od płci

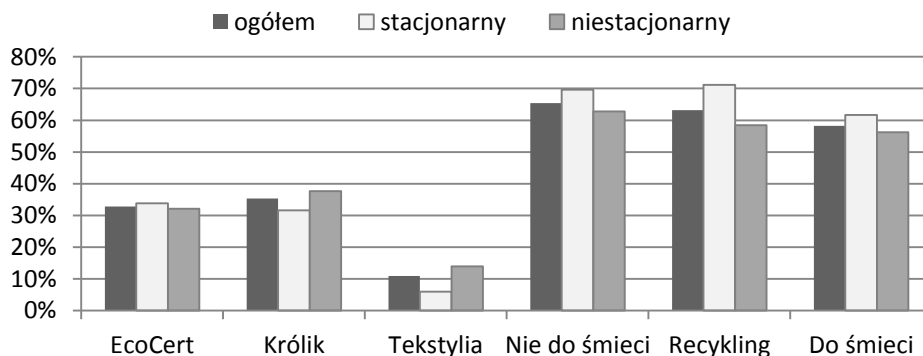
Niższą rozpoznawalnością wśród najmłodszej grupy wiekowej (18-25 lat) charakteryzują się symbole królika oraz tekstyliów, z kolei wśród starszych grup wiekowych (36-59 lat) symbole recyklingu i do śmieci (por. rys. 37).

Rys. 37. Zróżnicowanie odsetka respondentów, którzy prawidłowo rozpoznali symbole w zależności od wieku

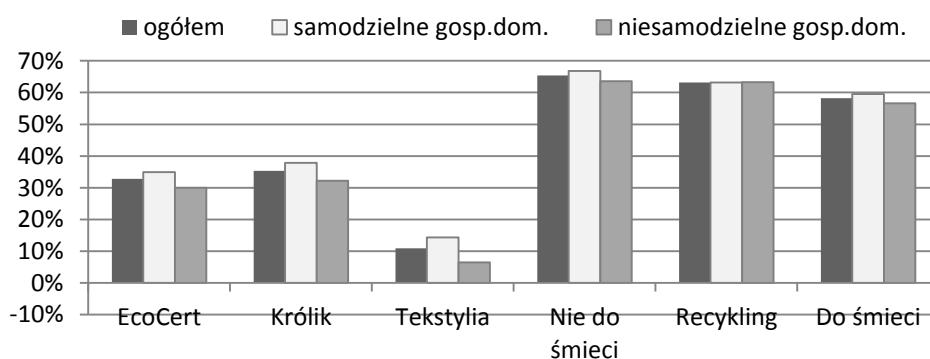
Studenci studiów stacjonarnych częściej prawidłowo rozpoznawali symbole: nie do śmieci, recykling i do śmieci, a rzadziej symbole: królika i tekstyliów w porównaniu ze studentami trybu niestacjonarnego (por. rys. 38).

Rys. 38. Zróżnicowanie odsetka respondentów, którzy prawidłowo rozpoznali symbole w zależności od trybu studiowania

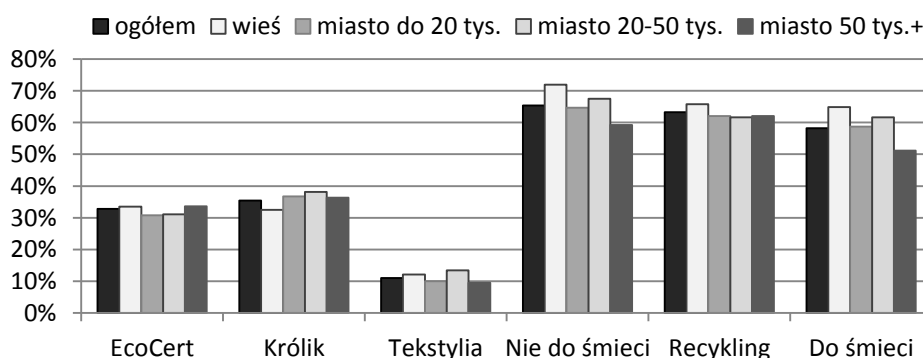
Respondenci prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe częściej prawidłowo rozpoznawali symbole umieszczane na opakowaniach produktów, zwłaszcza w przypadku pierwszych trzech z nich (por. rys. 39).

Rys. 39. Zróżnicowanie odsetka respondentów, którzy prawidłowo rozpoznali symbole w zależności od tego czy prowadzą samodzielne gospodarstwo domowe czy nie

Wyniki badania wskazują, że respondenci z największych miast (powyżej 50 tys. mieszkańców) charakteryzowali się niższym lub wręcz najniższym odsetkiem prawidłowo rozpoznanych symboli na tle pozostałych grup (por. rys. 40).

Rys. 40. Zróżnicowanie odsetka respondentów, którzy prawidłowo rozpoznali symbole w zależności od wielkości zamieszkiwanej miejscowości

Tab. 8. Wyniki dla KJ TSW

		TSW obie administracje (119 osób)		TSW pedagogika (214 osób)		ALL (2624 osób)	
1.	śmieci	A	79	66,39%	131	61,21%	54,80%
		B	19	15,97%	40	18,69%	19,09%
		C	3	2,52%	5	2,34%	2,36%
		D	18	15,13%	38	17,76%	23,74%
2.	żarówki	A	26	21,85%	53	24,77%	21,57%
		B	83	69,75%	142	66,36%	66,16%
		C	6	5,04%	2	0,93%	2,17%
		D	4	3,36%	17	7,94%	10,10%
3.	żywność	A	37	31,09%	67	31,31%	30,53%
		B	3	2,52%	2	0,93%	1,79%
		C	25	21,01%	39	18,22%	20,66%
		D	54	45,38%	106	49,53%	47,03%
4.	zakupy	A	47	39,50%	84	39,25%	33,42%
		B	32	26,89%	62	28,97%	31,48%
		C	8	6,72%	4	1,87%	4,19%
		D	32	26,89%	64	29,91%	30,91%
5.	leki	A	36	30,25%	71	33,18%	32,96%
		B	38	31,93%	72	33,64%	36,28%
		C	45	37,82%	71	33,18%	30,75%
6.*	ecocert		46	38,66%	59	27,57%	32,77%
	królik		57	47,90%	84	39,25%	35,37%
	tekstyli		39	32,77%	29	13,55%	10,94%
	nie wyrzucaj		75	63,03%	139	64,95%	65,40%
	recykling		75	63,03%	130	60,75%	63,22%
	wyrzucaj		68	57,14%	138	64,49%	58,27%

* prawidłowe wyjaśnienie symbol